

- Radiācijas drošības eksperti un medicīnas fizikas eksperti sadarbojas!
- Ekspertam nepārtraukti jāpilnveido zināšanas visā eksperta darbības laikā, tajā skaitā ekspertam jāattīsta labas komunikācijas prasmes
- Ekspertam aktīvi jāiesaistās tiesību aktu, dažādu dokumentu un vadlīniju izstrādē, veidojot radiācijas drošības ietvaru valstī

Noderīga informācija:

- Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
<https://www.vvd.gov.lv/lv/operatoriem-darbam-ar-jonizejosa-starojuma-avotiem> (informācija par ekspertiem, vadlīnijas operatoriem)
- Eiropas Savienības Padomes Direktīva 2013/59/Euratom
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0059&from=LV>
- Latvijas medicīnas inženierzinātņu un fizikas biedrība
<https://www.lmifb.lv/>
- Starptautiskā Atomenerģijas Aģentūra
<https://www.iaea.org/>
- Eiropas vadlīnijas par darbu vadītājiem un ekspertiem
<http://euterp.eu/uploaditems/ENETRAPIII/ENETRAP-III-European-Guidance-Document-01-03-2016.pdf>
- Starptautiskā radiācijas aizsardzības asociācija
<http://www.irpa.net>
- Eiropas vadlīnijas par medicīnas fizikas ekspertiem
<https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/174.pdf>

Informatīvo materiālu sagatavoja
Latvijas medicīnas inženierzinātņu
un fizikas biedrība, 2019

VVD RDC aktualizēja 2021.gadā

LMIFB

Radiācijas drošības eksperta loma un pienākumi medicīniskās apstarošanas jomā

Radiācijas drošības eksperts

– persona, kurai ir nepieciešamās zināšanas,

apmācības un pieredze, lai **sniegtu konsultācijas par aizsardzību pret jonizējošo starojumu ar mērķi nodrošināt cilvēku efektīvu aizsardzību**, un kura saņēmusi VVD RDC izsniegtu sertifikātu

Medicīnas fizikas eksperts

– persona, kurai ir nepieciešamās zināšanas,

apmācības un pieredze, lai **sniegtu konsultācijas ar radiācijas fiziku saistītos jautājumos medicīniskās apstarošanas jomā**, un kura saņēmusi VVD RDC izsniegtu sertifikātu

Materiāls sagatavots sadarbībā ar Valsts vides dienestu, izdots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālo atbalstu

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

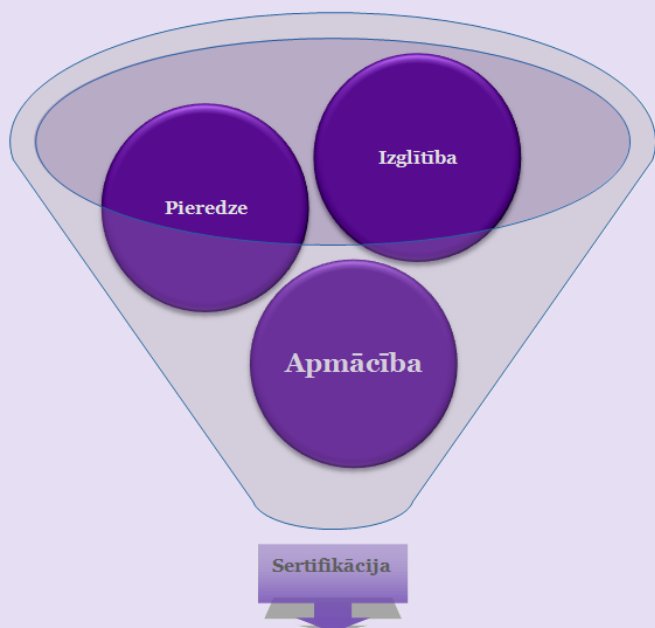

Valsts vides dienests

Radiācijas drošības ekspertam vai medicīnas fizikas ekspertam nepieciešama atbilstoša izglītība, apmācības un darba pieredze, lai sniegtu kompetentas konsultācijas.

Minimālās izglītības un pieredzes prasības mainītas no 01.07.2021. Ievēriņai arī jauni sertifikācijas virzieni – brahiterapija, kodolmedicīna, radioterapija, radiodiagnostika, medicīniskās rentgeniekārtas nemedicīniskajā attēlveidošana!

Ekspertu sertifikāšanu veic VVD Radiācijas drošības centrs, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar nozares institūcijām, profesionālajām asociācijām, biedrībām, nodibinājumiem, izglītības vai zinātniskajām iestādēm (no 01.07.2021.).

Radiācijas drošības eksperts vai medicīnas fizikas eksperts

Medicīnas fizikas eksperts var pildīt arī medicīnas fiziķa pienākumus. Savukārt radiācijas drošības eksperts medicīnas iestādē nevar pilnībā aizvietot medicīnas fiziķi. Laba prakse: medicīnas fizikas eksperts vada un pārrauga medicīnas fiziķu ikdienas darbu!

Tiesību aktos ir noteikts minimālais medicīnas fiziķu un medicīnas fizikas ekspertu skaits ārstniecības iestādē, atkarībā no iekārtu skaita un veida!

Radiācijas drošības eksperta jomas konsultēšanai:*

- kvalitātes nodrošināšana
- radioloģisko ierīču iegādes plānošana, uzstādīšana, radiācijas aizsardzības aprēķini no darbinieku aizsardzības viedokļa
- darbinieku aizsardzība pret jonizējošo starojumu—aizsarglīdzekļi, dozimetrija, optimizācija, dozas ierobežojumi
- darbinieku apmācība
- teritorijas klasifikācija kontroles un pārraudzības zonās, darba vietas monitoringa programma, vides monitoringa programma, mēriekārtas
- radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana
- sagatavotība un reaģēšana avārijas situācijās, avārijas situāciju izmeklēšana un analīze

Medicīnas fizikas eksperta jomas konsultēšanai:*

- kvalitātes nodrošināšana
- pacienta aizsardzība—aizsarglīdzekļi, dozimetrija, optimizācija, diagnostikas standartlīmeņi
- radioloģisko ierīču iegādes plānošana, modeļa izvēle no medicīniskās apstarošanas viedokļa, pieņemšana ekspluatācijā
- radioloģisko ierīču uzraudzība, tehnisko parametru novērtēšana, mēriekārtas
- ārstu un citu veselības aprūpes speciālistu apmācība pacientu aizsardzības aspektos
- nejaušas vai neparedzētas medicīniskās apstarošanas gadījumu analīze

**uzskaitīti būtiskākie un biežākie pienākumi, bet tie neierobežo eksperta iesaisti citos jautājumos*

Eksperta pienākumi, tajā skaitā, jomas, kurās jāsniedz konsultācijas, noteiktas tiesību aktos (no 01.07.2021)

Eksperta atzinumā jāvērtē darbību pamatojums (no 01.02.2021.)! Atzinuma saturs noteikts tiesību aktos (no 01.07.2021)